

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради (протокол №1
від 31 серпня 2023 року)

**Орієнтований план подолання
навчальних втрат
по Опорному закладу «Мигівський
ліцей»
у 2023-2024 н. р.**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітні втрати — це прогалини у знаннях і навичках, які виникають в здобувачів освіти під час освітнього процесу у порівнянні зі стандартами освіти та очікуваними результатами навчальних здобутків.

Освітні втрати можуть виникати з різних — як індивідуальних, так і системних — причин. Серед них: здоров'я, війна, пандемія, надзвичайні ситуації природного характеру.

Значний вплив також накладається на освітні втрати, зумовлені у 2020—2023 роках пандемією COVID-19. Окрім безпосередньої зупинки освітнього процесу, що мав місце у всій країні після 24 лютого 2022 року, а також обмежень дистанційного навчання, на виникнення освітніх втрат можуть впливати також інші чинники:

- ☐ бойові дії та окупація;
- ☐ повітряні тривоги;
- ☐ виїзд учнів за кордон;
- ☐ переїзд у межах України;
- ☐ відключення електроенергії;
- ☐ руйнування значної частини закладів освіти.

Освітні втрати – як снігова куля: якщо ми маємо прогалини на певному рівні освіти, то ці прогалини зумовлюють наступні прогалини.

Що треба робити, щоб ці прогалини не накопичувалися? Насамперед важливо вчасно, хоча би на локальному рівні, кожному вчителю та вчительці розуміти, **які елементи навчального матеріалу є ключовими**.

Сама собою ситуація не виправиться. Як доводить практика: якщо прогалини в навчанні вчителі намагаються наздогнати просто на заняттях, при цьому просуваючись у новому матеріалі, це не є ефективним та лише заплутує школярів. Необхідні цільові заходи, щоб допомогти учням надолужити втрачене.

Можливі варіанти:

1. Збільшення часу навчання
2. Прискорена освіта
3. Програми прискореного навчання

4. Корекційні програми
5. Адаптивне навчання
6. Програми надолуження освітніх втрат

Орієнтований план з надолуження освітніх втрат — це комплекс заходів для здобувачів загальної середньої освіти, спрямований

- на визначення прогалин у навчанні та їх компенсацію,
- а також на адаптацію,
- пріоритезацію предметів (знань та компетентностей),
- надання психологічної та соціально-емоційної підтримки.

Рекомендовані індикатори для моніторингу програм з надолуження освітніх втрат (на кінець навчального року)

Для оцінювання ефективності програм з надолуження освітніх втрат пропонуємо використовувати такі індикатори:

- кількість дівчаток і хлопчиків, які взяли участь у програмі;
 - відсоток дітей, які покращили свої знання
- принаймні з одного предмета;
- вдосконалили щонайменше одну ключову компетентність;
- наскрізне вміння за результатами участі у програмі з надолуження освітніх втрат.

План компенсації навчальних втрат

Стратегія	Застосування	Переваги	Недоліки
Надання додаткових завдань для самостійного опрацювання	Може бути використано при незначних навчальних втратах в окремих	Мінімальне використання ресурсів	Низька ефективність Підходить здебільшого для учнів

	учнів та обов'язково з покроковим дистанційним супроводом вчителя та наданням зворотного зв'язку учням		із сформованим умінням учитися
Індивідуальні та групові консультації та/або Навчання під час канікул	Може бути використано, коли навчальні втрати є з окремих тем в окремих учнів або у груп учнів	Безпосередня робота з вчителем Досить висока ефективність Якісний зворотний зв'язок	Ресурсозатратно Відсутність коштів на додаткову оплату вчителям. Ризик професійного вигорання вчителів при перевантаженні
Додатковий рік навчання	Може бути використано для окремих учнів зі значними навчальними втратами, що унеможливають опанування навчальної програми наступного класу	Можливість якісно опрацювати пропущений матеріал та компенсувати навчальні втрати	Збільшення часу здобуття загальної середньої освіти та додаткові державні витрати Може викликати значний стрес та психологічний дискомфорт в учня Ризик зниження мотивації в учня, пропуски занять
Адаптація календарно-тематичного планування з певного навчального предмету (ущільнення, узагальнення, перерозподіл навчального часу для додаткового	Може бути використано, коли навчальні прогалини з окремих тем (результатів навчання) виявлено у цілому класу або більшої частини класу	Можливість за короткий час компенсувати навчальні втрати у великій кількості учнів, охопити значну кількість результатів навчання	Ризик накопичення нових навчальних втрат через недостатньо якісне опрацювання нових тем (через ущільнення навчального часу)

вивчення незасвоєних тем)			
Адаптація навчальної програми (розроблення на рівні школи власної навчальної програми з перерозподілом часу та результатів навчання)	Може бути використано, коли навчальні втрати значні та виявлені у більшості учнів на паралелі	Можливо системно вибудувати процес навчання та врахувати всі виявлені навчальні втрати у великої кількості учнів	Ризик незбалансованого підходу, якщо педагогічні колективи не мають досвіду у розробленні власних навчальних програм Порушення наступності з іншими освітніми рівнями та закладами освіти
Застосування технології диференційованого навчання (створення різнорівневих класів або груп учнів у класі)	Може бути використано, якщо виявлено групи учнів з різним рівнем навчальних втрат	Можливість забезпечити різний ступінь педагогічної підтримки та адаптувати навчальну програму під освітні потреби окремих груп учнів	Може викликати зниження мотивації учнів у «слабких» групах, розшарування учнівської спільноти та психологічний дискомфорт

**План подолання освітніх втрат за 2022-2023 навчальний рік, викликаних
реаліями військового часу, розрахована на 2023-2024 навчальний рік**

№ з/ п	Зміст роботи	Дата виконання	Відповідальн і
1.	Визначення базових предметів (пріоритезація)	31.08.2023	Педагогічний колектив Опорного закладу «Мигівський ліцей»
2.	Затвердження базових предметів: ✓ початкова школа: -українська мова (читання та письмо); -математика; ✓ середня школа 1) НУШ, 5-6 класи: -українська мова та література; -математика; -англійська мова. 2) 7-9 класи: -українська мова та література; -математика; -іноземна мова; -історія України; -біологія; -фізика; -хімія; -географія.	31.08.2023	Учителі 1-4 класів, учителі-пред метники 5-11 класів

	✓ старша школа -українська мова та література; -математика; -іноземна мова; -історія України; -біологія; -фізика; -хімія; -географія.		
3.	Розробити діагностичні тести для визначення рівня опорних знань у школярів та вимірювання освітніх втрат з конкретного предмета.	Вересень 2023	Зазначені вчителі-предметники 5-11 класів, учителі початкової школи
4.	Провести перші діагностувальні роботи без оцінювання: з метою виявлення прогалин.	2-й урок за календарним планом	Учителі-предметники 5-11 класів, учителі 1-4 класів
5.	Провести аналіз результатів ДР №1 з метою виокремлення уроків для повторення, коригування, уроків консультаційного характеру; продумати різнорівневі завдання, підшукати додаткові інтернет-ресурси, що дають можливість самостійного повторення вивченого в цікавій та ігровій формах.	День проведення ДР №1	Учителі-предметники 5-11 класів, учителі 1-4 класів
6.	З'ясувати пріоритетність тем, з яких виявлено найнижчі результати.	День проведення ДР №1	Учителі-предметники 5-11 класів, учителі 1-4 класів
7.	Здійснити адаптивне гнучке планування, яке передбачає: -перерозподіл навчального часу між темами; - закріплення раніше вивчених тем (на уроках та індивідуальні консультації учнів за запитом); -або розроблення власної навчальної програм	До наступного уроку	Учителі-предметники 5-11 класів, учителі 1-4 класів

	и, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат.		
8.	Відповідно плану повторення, закріплення раніше вивчених тем, повторювати навчальний матеріал на відведених для цього уроках та індивідуальних консультаціях.	Протягом навчального року	Учителі-предметники 5-11 класів, учителі 1-4 класів
9.	Продовжити надолуження освітніх втрат через повторення базових знань кожної нової теми.	Протягом навчального року	Учителі-предметники 5-11 класів, учителі 1-4 класів
10.	Провести ДР №2 з метою перевірки рівня подолання освітніх втрат.	Кінець грудня	Учителі-предметники 5-11 класів, учителі 1-4 класів
11.	Продовжити роботу над подоланням ОВ протягом навчального року.	2023-2024 н. р.	Учителі-предметники 5-11 класів, учителі 1-4 класів
12.	Провести ДР №3 з метою виявлення результатів роботи над подоланням освітніх втрат протягом навчального року.	Травень 2024	Учителі-предметники 5-11 класів, учителі 1-4 класів
13.	Провести моніторинг результативності проведеної роботи із подолання освітніх втрат з метою коригування планування діяльності ліцею на наступний навчальний рік.	Червень 2024	Адміністрація Опорного закладу «Мигівський ліцей»

На допомогу вчителеві

1. У зручний для дітей час можна виконувати [діагностичні тести на платформі ВШО](#). Їх розробили в межах ініціативи “Збереження доступу до шкільної освіти” від проєкту “Супровід урядових реформ в Україні” (SURGe).

2. Крім діагностичних тестів, на сайті [“Всеукраїнської школи онлайн”](#) є відеоуроки із завданнями для учнів 5–11 класів.

3. Помічними також будуть **аудіоуроки для 8–11 класів з історії України, української мови та літератури** [“Вчися вухами”](#) від ГО “Смарт освіта”.

4. Також учні можуть самостійно опрацьовувати **ресурси, де вчителі пояснюють теми шкільної програми:**

- -курс [“Лайфхаки з української мови. Підготовка до ЗНО”](#) на платформі EdEra теж має тести, допоміжні матеріали та інтерактивні конспекти;

- -[тренажер із правопису української мови](#) пропонує різні вправи для закріплення та перевірки тем;
- онлайн-курс "[Історія України в історіях](#)" від EdEra пропонує добірку відео, подкастів, текстів та тестів;
- безплатний курс "[Ізі ЗНО](#)" допоможе вчити англійську за мемами, серіалами та фільмами;
- ресурс [Englishpage](#) містить безплатні онлайн-уроки граматики, вправи із читання, письма та аудіо;
- онлайн-курс "[Автостопом по біології](#)" має конспекти та тестові завдання;
- [YouTube-канал](#) вчителя фізики Павла Віктора, де зібрано 45 відеоуроків із докладними поясненнями та прикладами розв'язання задач.

5.Освітні втрати: причини та шляхи подолання разом з проєктом «Всеосвіта»

6.Долаємо освітні втрати: поради для вчителів української мови та літератури

7.Аби допомогти вчителям знайти свій шлях надолуження втраченого, проєкт "**Клуб НУШ**" за підтримки Міжнародного фонду "Відродження" [розробив посібник](#) "Подолання освітніх втрат з української мови та літератури. Методичні рекомендації та приклади уроків".